

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA

ATITIKTIES AUDITO ATASKAITA

VARĖNOS RAJONO SAVIVALDYBĖS TARYBOS NARIAMS 2019-2023 METAIS SKIRTŲ IŠMOKŲ SU JŲ, KAIP TARYBOS NARIŲ, VEIKLA SUSIJUSIOMS IŠLAIDOMS APMOKĖTI, NAUDOJIMO TIKSLINGUMO, PAGRĮSTUMO IR TEISĖTUMO VERTINIMAS

2023 m. gruodžio 6 d. Nr. AR-5(1.3)

Varėna

AUDITO ATASKAITOJE ESANTYS ASMENS DUOMENYS NEVIEŠINAMI

Auditas atliktas vykdant 2023 m. spalio 25 d. įsakymą Nr. KV-7.

Auditą atliko:

Savivaldybės kontrolierius Gintautas Šakalis,

Auditas pradėtas 2023-10-25.

Auditas baigtas 2023-12-04.

Audito ataskaita teikiama Varėnos rajono savivaldybės tarybai, Varėnos rajono savivaldybės merui, Varėnos rajono savivaldybės administracijos direktoriui.

Su audito ataskaita galima susipažinti savivaldybės interneto puslapyje www.varena.lt

TURINYS

1.PAGRINDINIAI FAKTAI.....	3
2.ĮŽANGA.....	3
2.1.Audito svarba.....	3
2.2.Audito tikslas ir apimtis.....	3
3.AUDITO REZULTATAI.....	4
3.1.Tarybos nariams skirtų išmokų teisinis reglamentavimas.....	4
3.2.Išmokų panaudojimo tikslingumas, pagrįstumas ir racionalumas.....	4
4.REKOMENDACIJOS.....	7
5.PRIEDAI.....	8
1 priedas. Santrumpos ir sąvokos.....	8
2 priedas. Audito apimtis ir metodai.....	9

PAGRINDINIAI FAKTAI

2019-2023 metų kadencijos laikotarpiu Savivaldybės tarybos nariams išlaidų kompensavimui buvo skirta 122 646 Eur, iš jų:

2019 m. – 21 tarybos nariui išmokėta 16 525 Eur.

2020 m. – 21 tarybos nariui išmokėta 31 255 Eur.

2021 m. – 20-čiai tarybos narių išmokėta 32 210 Eur.

2022 m. – 20-čiai tarybos narių išmokėta 33 610 Eur.

2023 m. – 20-čiai tarybos narių išmokėta 9 046 Eur.

Beveik visa suma buvo skirta transporto, t.y. kuro išlaidoms apmokėti.

IŽANGA

1. Audito svarba

2023 m. balandžio mėn. visuomenės informavimo priemonėse buvo išplatinta informacija apie galimai neskaidraus, nepagrįsto ir neteisėto savivaldybių lėšų naudojimo 2019-2023 metų kadencijos savivaldybių tarybų narių išmokoms. 2023 m. gegužės mėnesį buvo gautas Lietuvos Respublikos specialiųjų tyrimų tarnybos (toliau – STT) raštas¹, kuriame Kontrolės ir audito tarnybai buvo siūloma apsvarstyti galimybę imtis veiksmų pagal kompetenciją, susijusių su 2019-2023 metų kadencijos savivaldybių tarybų narių išlaidų kompensavimo pagrįstumo ir teisėtumo įvertinimui. Tą patį mėnesį gautas Kauno apygardos prokuratūros Viešojo intereso gynimo skyriaus (toliau – Prokuratūra) raštas², kuriame buvo reikalaujama atlikti išmokų, skiriamų Varėnos rajono savivaldybės tarybos nariams, su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, naudojimo tikslingumo, pagrįstumo ir teisėtumo, auditą už laikotarpį nuo 2019 metų ir pateikti išvadas.

Iki minėtų institucijų kreipimosi buvo atliekamas Finansinis (atitikties) auditas³ vertinant Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimą, todėl buvo atliktos audito procedūros 2022 metų Varėnos rajono savivaldybės biudžeto lėšų naudojimo tarybos narių išmokų dalyje.

Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba, atsižvelgdama į Prokuratūros reikalavimą, STT siūlymą ir į ypatingą visuomenės susidomėjimą minėtu klausimu, atliko 2019-2023 metų kadencijos savivaldybės tarybos nariams skirtų išmokų su jų, kaip tarybos narių, veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, naudojimo tikslingumo, pagrįstumo ir teisėtumo vertinimą.

2. Audito tikslas ir apimtis

Audito tikslas – įvertinti ar savivaldybės 2019-2023 metų kadencijos tarybos nariams skirtos išmokos išlaidoms apmokėti buvo panaudotos tikslingai, pagrįstai, teisėtai ir racionaliai.

Audituojamas subjektas – Varėnos rajono savivaldybės administracija, kodas 188773873.

Audituojamas laikotarpis – 2019-2023 metų savivaldybės tarybos kadencija.

Audito ataskaitoje pateikiami audito metu atlikti ir nustatyti dalykai. Siekiant pateikti apibendrintą vertinimą apie lėšų naudojimo tinkamumą ir teisėtumą visu 2019-2023 metų laikotarpiu, o

¹ 2023-05-17 Nr.4-01-4128 „Dėl savivaldybių tarybų narių išlaidų kompensavimo“.

² 2023-05-26 Nr.3S-1890 „Dėl informacijos pateikimo“.

³ Finansinio (atitikties) audito 2023-06-27 ataskaita Nr.AR-2(1.3) Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimas, 19 ir 20 puslapiai.

pastebėjimai ir išvados dėl išmokų 2022 metais šioje ataskaitoje pateikti remiantis Tarybos atlikto 2022 metų finansinio (atitikties) audito rezultatais⁴.

Audito metu informaciją rinkome Varėnos rajono savivaldybės administracijoje bei, pagal poreikį, žodžiu teikėme klausimus 2019-2023 metų kadencijos tarybos nariams.

AUDITO REZULTATAI

1. Tarybos nariams skirtų išmokų teisinis reglamentavimas.

Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatyme⁵ iki 2023 m. liepos 1 d. galiojo nuostata, kad „Tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto, biuro patalpų nuomos išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį gali būti skiriama išmoka, už kurią atsiskaitoma ne rečiau kaip vieną kartą per tris mėnesius. Šios išmokos dydis, atsiskaitymo tvarka ir tinkamomis pripažintų išlaidų baigtinis sąrašas nustatomi reglamente“. Varėnos rajono savivaldybės tarybos (toliau – Taryba) sprendimu⁶ buvo nustatytas Išmokų, skirtų išlaidoms, susijusioms su tarybos nario veikla, apmokėti, skyrimo tvarkos aprašas (toliau – Aprašas), kuriame nustatyta, kad tarybos nariui su jo, kaip tarybos nario, veikla susijusioms kanceliarijos, pašto, telefono, interneto ryšio, transporto išlaidoms apmokėti, kiek jų nesuteikia ar tiesiogiai neapmoka savivaldybės administracija, kas mėnesį skiriama iki 100 eurų išmoka atsiskaitytinai. Nuo 2020 m sausio 1 d. ši išmoka padidinta iki 150 Eur.

2. Išmokų panaudojimo tikslingumas, pagrįstumas ir racionalumas.

Atlikus auditą nustatyta, kad Aprašo nuostatos suprantamos ir taikomos dviprasmiškai, aiškiai neapibrėžtas išmokų panaudojimas, todėl kai kuriais atvejais negalėjome įvertinti ar skirtos išmokos buvo naudojamos tikslingai, pagrįstai ir racionaliai:

1. Teisinis reglamentavimas sudarė galimybes dalį išmokų gauti nevykdant tarybos nario veiklos. Apraše nenumatytos kontrolės priemonės suteikiančios galimybę įvertinti ar patirtos išlaidos susijusios su tarybos nario veikla. Išlaidų ataskaitoje nereikalaujama detaliai nurodyti kokiais tarybos nario veiklai buvo patirtos išlaidos, kurias prašoma kompensuoti.

2. Nebuvo reikalavimo tarybos nariui nurodyti kokią transporto priemonę naudoja savo veiklai vykdyti. Nustatyti atvejai, kai tarybos nariai tą patį mėnesį pateikė skirtingų rūšių degalų (benzino ir/ar dyzelino, dujų) įsigijimo dokumentus. Tai reiškia, kad buvo kompensuojamos kelių skirtingų automobilių degalų išlaidos. Todėl negalime patvirtinti, kad išlaidos, skirtos transporto priemonės eksploatacijai, buvo naudojamos tik tarybos nario veiklai.

3. Nebuvo reikalavimo pagrįsti kelionių būtinumo ir reikalavimo pateikti kelionės dokumentų, iš kurių būtų galima nustatyti, kad patirtos išlaidos sietinos su tarybos nario veikla. Audito metu nustatyti atvejai, kai Tarybos nariai pateikė kuro kvitus, kurie patvirtina, kad degalai buvo pilti už Varėnos rajono savivaldybės ribų. Tai yra, Vilniuje, Kaune, Alytuje, Šalčininkuose, Klaipėdos raj., Tauragėje, Raseinių raj., Pabradėje ir pan. Audito metu negalėjome nustatyti kokios tarybos nario funkcijos buvo vykdytos už savivaldybės ribų. Nustatyta, kad 20 tarybos narių 2019-2023 metais, už savivaldybės ribų užsipyklė kuro už 16860 Eur (1 lentelė).

⁴ Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnybos Finansinio (atitikties) audito 2023-06-27 ataskaita Nr. AR-2(1.3).

⁵ Lietuvos Respublikos vietos savivaldos 1994-07-07 įstatymo Nr. I-533 26 straipsnis, naujos redakcijos 12 straipsnis (iki 2023-07-01).

⁶ Varėnos rajono savivaldybės 2015 m. birželio 30 d. sprendimas Nr. T-VIII-89 „Dėl Varėnos rajono savivaldybės tarybos veiklos reglamento“ (su vėlesniais pakeitimais).

1 lentelė

Eil. Nr.	Tarybos nario v., pavardė	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Iš viso
1.	1 tarybos narys	135,02	462,75	448,16	413,09	111,84	1570,86
2.	2 tarybos narys	49,27	34,76	162,37	131,15	48,92	426,47
3.	3 tarybos narys	842,84	927,57				1770,41
4.	4 tarybos narys	44,22	120,26	121,04			285,52
5.	5 tarybos narys			57,05	263,88	67,94	388,87
6.	6 tarybos narys	158,16	197,46	378,10	125,83	270,49	1130,04
7.	7 tarybos narys	63,39		30,01	126,80	69,62	289,82
8.	8 tarybos narys	54,08	139,35	126,52	399,10		719,05
9.	9 tarybos narys	58,41	361,23	189,84	259,54	182,82	1051,84
10.	10 tarybos narys	91,39	260,82	511,18	889,97	452,63	2205,99
11.	11 tarybos narys		1499,50	1936,40	880,08	87,53	4403,51
12.	12 tarybos narys	159,57	302,97	58,22	442,33	87,36	1050,45
13.	13 tarybos narys		41,73		36,94	267,36	346,03
14.	14 tarybos narys	193,82	316,58	86,52			596,92
15.	15 tarybos narys	28,07	60,98	102,93			191,98
16.	16 tarybos narys		20,31	61,05			81,36
17.	17 tarybos narys			290,22			290,22
18.	18 tarybos narys		9,44				9,44
19.	19 tarybos narys				50,75		50,75
	Viso	1878,24	4755,71	4559,61	4019,46	1646,51	16859,53

4. Nustatyta, kad tarybos nario išlaidomis buvo pripažintos ir kompensuotos išlaidos už vienu metu skirtingose arba toje pačioje degalinėje daugiau nei vieną kartą piltą kurą, kai intervalas tarp kuro pylimų buvo mažesnis nei 15 min. Tokiu būdu 7 tarybos nariai užsipylė kuro už 1424 Eur (2 lentelė).

2 lentelė

Eil. Nr.	Tarybos nario v., pavardė	2019 m.	2020 m.	2021 m.	2022 m.	2023 m.	Iš viso
1.	1 tarybos narys			100,51	83,52		184,03
2.	3 tarybos narys	104,77	279,92	186,91	101,58	59,00	732,18
3.	4 tarybos narys		24,93	79,26	99,33		203,52
4.	9 tarybos narys	46,12					46,12
5.	16 tarybos narys		99,54				99,54
6.	17 tarybos narys		51,08	60,33			111,41
7.	20 tarybos narys	46,86					46,86
	Viso	197,75	455,47	427,01	284,43	59,00	1423,66

5. Audito metu nustatyta, kad kuro išlaidos buvo kompensuotos ir pandemijos laikotarpiu, kai Lietuvoje galiojo judėjimo ir tiesioginio kontakto draudimas, darbo, ūkinės ir pramoginių veiklų ribojimai, kai Tarybos ir komitetų posėdžiai vyko nuotoliniu būdu. Dėl pandemijos šalyje nuo 2020 m. vasario 26 d. buvo paskelbta ekstremalioji situacija, o kovo 16 d. dviem savaitėms įvestas karantinas, kuris tęsėsi iki birželio 17 d. Vasaros metu epidemiologinė situacija šalyje buvo rami, tačiau 2020 m. lapkričio 4 d. vėl buvo įvestas visuotinis karantinas, kuris tęsėsi iki 2021 m. liepos 1 d. Tarybos nariams, pirmojo karantino Lietuvoje metu (nuo 2020-03-16, iki 2020-06-17), kompensuotos kuro įsigijimo išlaidos už 6348 Eur arba 7018 litrus (3 lentelė). Antrojo karantino

metu (nuo 2020-11-07, iki 2021-07-01) kompensuotos kuro įsigijimo išlaidos už 19546 Eur arba 19349 litrus (4 lentelė).

3 lentelė

Eil.Nr.	Tarybos nario v.,pavardė	Suma	Litrai
1.	4 tarybos narys	91,43	98,46
2.	13 tarybos narys	432,76	430,84
3.	18 tarybos narys	259,44	279,52
4.	2 tarybos narys	330,5	382,65
5.	16 tarybos narys	442,18	490,21
6.	19 tarybos narys	77,25	86,86
7.	21 tarybos narys	100,61	111,41
8.	15 tarybos narys	421,9	421,71
9.	6 tarybos narys	450,65	492,17
10.	14 tarybos narys	460,64	470,41
11.	17 tarybos narys	510,46	584,38
12.	5 tarybos narys	469,92	548,84
13.	1 tarybos narys	376,93	436,73
14.	3 tarybos narys	124,35	142,01
15.	11 tarybos narys	269,88	324,67
16.	10 tarybos narys	462,12	580,61
17.	7 tarybos narys	525,06	560,32
18.	8 tarybos narys	353,81	387,94
19.	9 tarybos narys	188,07	188,24
	Viso	6347,96	7017,98

4 lentelė

Eil.Nr.	V.,pavardė	Suma	Litrai
1.	4 tarybos narys	259,14	294,01
2.	13 tarybos narys	1038,27	924,08
3.	18 tarybos narys	979,65	1026,36
4.	2 tarybos narys	1124,19	1076,09
5.	16 tarybos narys	1139,86	1137,39
6.	19 tarybos narys	861,23	790,5
7.	21 tarybos narys	1144,64	1222,2
8.	15 tarybos narys	1086,54	1004,96
9.	6 tarybos narys	993,31	965,25
10.	14 tarybos narys	1144,03	1084,3
11.	17 tarybos narys	1174,35	1208,18
12.	5 tarybos narys	1137,14	1154,68
13.	1 tarybos narys	1169,29	1197,72
14.	3 tarybos narys	590,32	573,93
15.	11 tarybos narys	1160,46	1264,71
16.	10 tarybos narys	1180,64	1286,45
17.	7 tarybos narys	1180,64	1113,87
18.	8 tarybos narys	1119,25	1095,44
19.	9 tarybos narys	1062,75	928,75
	Viso	19545,7	19348,87

6. Audito metu nustatyta, kad buvo kompensuotos kuro išlaidos pagrįstos ne dokumentų originalais, o dokumentų kopijomis, net nepatvirtintomis tikrumo žyma, kurią sudaro tikrumą patvirtinantys žodžiai, parašas bei data⁷. Tai yra, tarybos nariui (3 tarybos narys) pagal negaliojančius dokumentus 2020 m. kompensuota 282,73 Eur, o 2021 m. – 650,00 Eur.

7. Finansinio (atitikties) audito⁸ ataskaitoje nurodyta, kad Buhalterinės apskaitos skyrius iš tarybos narių priėmė dokumentus – Kuro užpylimo kvitus (toliau – Kvitas), neatitinkančius Finansinės apskaitos įstatyme nustatytų reikalavimų. Tai yra, nuo 2022 m. gegužės 1 d. įsigaliojus Finansinės apskaitos įstatymo IX-574 naujai redakcijai⁹, 7 straipsnyje nurodyti apskaitos dokumentams taikomi reikalavimai. Viena iš privalomų informacijų yra apskaitos dokumento gavėjo pavadinimas (vardas, pavardė). Visų tarybos narių, nuo 2022-05-01 iki 2023-05-01, pateiktuose kuro užpylimo kvituose nenurodyti dokumento gavėjo vardas, pavardė.

8. Didžioji dalis Tarybos narių pateikė dokumentų už didesnę sumą, negu ji nustatyta Reglamente. Tokiu atveju išmokos dydis neviršytas, tačiau lieka neaišku, kurio kvito suma buvo apmokėta.

REKOMENDACIJOS

Kontrolės ir audito tarnybai nesuteikta teisė teikti rekomendacijas ir/ar nurodymus Tarybos nariams, todėl ši Audito ataskaita bus perduota teisėsaugos institucijoms, kurių iniciatyva buvo atliktas šis auditas, ir kurioms suteikta teisė priimti sprendimus susijusius su Tarybos narių galimai neteisėtu ir neracionaliu biudžeto lėšų panaudojimu.

Savivaldybės administracijos direktorei V.Miškinienei:

1. Nustatyta tvarka imtis priemonių, kad tarybos narys (3 tarybos narys) į Savivaldybės biudžetą gražintų gautas išmokas 933 Eur, kurios buvo pagrįstos negaliojančiais dokumentais.

2. Įpareigoti asmenis, atsakingus už išankstinę finansų kontrolę, ūkines operacijas vykdyti tik tuo atveju, kai ūkines operacijas pagrindžiantys dokumentai yra tinkamai parengti ir ūkinė operacija yra teisėta.

Savivaldybės kontrolierius

Gintautas Šakalis

⁷ Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011-07-04 įsakymas Nr.V-117 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“. 36 punktas.

⁸ Finansinio (atitikties) audito 2023-06-27 ataskaita Nr.AR-2(1.3) Varėnos rajono savivaldybės 2022 metų konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio, savivaldybės biudžeto ir turto naudojimo vertinimas, 19 ir 20 puslapiai.

⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo IX-574 pakeitimo įstatymas. (2021.11.23 Nr. XIV-680).

Atitikties audito ataskaitos
„Varėnos rajono savivaldybės tarybos nariams
2019-2023 metais skirtų išmokų su jų, kaip tarybos narių,
veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, naudojimo tikslingumo,
pagrįstumo ir teisėtumo vertinimas“
1 priedas

SANTRUMPOS IR SĄVOKOS

Savivaldybė – Varėnos rajono savivaldybė.

Kontrolės ir audito tarnyba, Tarnyba – Varėnos rajono savivaldybės kontrolės ir audito tarnyba.

Savivaldybės administracija – Varėnos rajono savivaldybės administracija.

Tarybos narys – Varėnos rajono savivaldybės tarybos narys.

Teisėtumas – audituojamo subjekto veiklos atitiktis oficialiems kriterijams, pavyzdžiui įstatymų, kitų teisės aktų (...) reikalavimams¹⁰.

Tinkamumas – audituojamo subjekto veiklos atitiktis bendriesiems principams, pavyzdžiui gero viešojo sektoriaus finansų valdymo (...) principams¹¹.

Racionalumo principas – savivaldybės turtas turi būti tausojamas, nešvaistomas, racionaliai valdomas ir naudojamas¹².

¹⁰ Atitikties audito vadovo, patvirtinto LR valstybės kontrolieriaus 2023-06-09 įsakymu Nr.APDE-2, skyrius „Santrumpos ir sąvokos“.

¹¹ Ten pat.

¹² LR valstybės ir savivaldybių turto valdymo, naudojimo ir disponavimo juo įstatymo (1998-05-12 Nr. VIII-729) 9 straipsnis.

Atitikties audito ataskaitos
 „Varėnos rajono savivaldybės tarybos nariams
 2019-2023 metais skirtų išmokų su jų, kaip tarybos narių,
 veikla susijusioms išlaidoms apmokėti, naudojimo tikslingumo,
 pagrįstumo ir teisėtumo vertinimas“
 2 priedas

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito tikslas	įvertinti ar savivaldybės 2019-2023 metų kadencijos tarybos nariams skirtos išmokos išlaidoms apmokėti buvo panaudotos tikslingai, pagrįstai, teisėtai ir racionaliai
Audito objektas	Varėnos rajono savivaldybės 2019-2023 metų biudžeto lėšos, skirtos savivaldybės tarybos narių išmokoms
Audituojamas subjektas	Varėnos rajono savivaldybės administracija, kodas 188773873
Audituojamas laikotarpis	Varėnos rajono savivaldybės 2019-2023 metų tarybos kadencija
Auditas atliktas	Pagal 4000 TAAIS, 4100 TAAIS (TAAIS – Tarptautiniai aukščiausiųjų audito institucijų standartai)
Suteikiamas užtikrinimo lygis	Pakankamas užtikrinimas
Duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikrinimas, perskaičiavimas, pokalbiai, paklausimai

Audito ataskaitos skyrius	Taikyti duomenų rinkimo ir vertinimo metodai	Tikslai
1. Tarybos nariams skirtų išmokų teisinis reglamentavimas	<u>Dokumentų peržiūra, analizė</u> Nagrinėtas savivaldybės tarybos veiklos reglamentas.	<u>Nustatyti ar</u> -teisinis reglamentavimas pakankamas, aiškus ir ne dviprasmiškas
2. Išmokų panaudojimo tikslingumas, pagrįstumas ir racionalumas	<u>Dokumentų peržiūra, analizė</u> -nagrinėta savivaldybės tarybos narių pateiktos išlaidų ataskaitos, išlaidas patvirtinantys dokumentai;	<u>Nustatyti ar</u> -tarybos narių pateiktos ataskaitos ir išlaidas patvirtinantys dokumentai atitinka teisės aktų reikalavimus; -ar tarybos nariai tikslingai, pagrįstai, teisėtai ir racionaliai panaudojo skirtas lėšas.